

«Քայլ առ քայլ» բարեգործական հիմնադրամ

«Նախադպրոցական հաստատության մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների զարգացման» ծրագիր

ՀԵՏԱՋՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թեմա՝ Ինտեգրված պարապմունքների կազմակերպումը՝ կարողունակահեն կրթական մոտեցման համատեքստում։

Դաստիարակ՝ Քրիստինա Վարդանյան Մանկապարտեզ՝ «Վերիշենի ՆՈՒՀ» ՀՈԱԿ

Բովանդակություն

•	Բովանդակություն1
•	Ներածություն2
•	Գլուխ 1 Պարապմունքների կազմակերպման և անցկացման
	առանձնահատկությունները.․․․․․․․․․․․․․․․․․․․․․․․․․․․․․․․․․․․․
•	Գլուխ 2 Ինտեգրված պարապմունքների կազմակերպումը կարողունակահեն կրթական
	մոտեցման համատեքստում։8
•	Գլուխ 3 Հետազոտական աշխատանքի ընթացքը12
•	Մանկավարժական անձնակազմի վերլությունը պարապմունքի վերեբերյալ19
•	Եզրակացություն21
•	Գրականության ցանկ22

Ներածություն

Ինտեգրված պարապմունքները նպատակաուղղված են տարբեր մեթոդիկաների միջև կապերի դրսևորմանը, առարկաների կամ երևույթների համակողմանի ուսումնասիրմանը, գիտելիքներիհամակարգվածությանը, ստեղծագործական երևակալության զարգացմանը։Անհրաժեշտ է միևնույն թեմալի բովանդակության շուրջ կառուցել ինտեգրված պարապմունք և հստակեցնել առաջադրանքը պարապմունքի լուրաքանչյուր փուլում։ Ինտեգրված պարապմունքի կառուցվածքային կողմը պահանջում է նյութի հստակություն և տարբեր մեթոդիկաների միջև տրամաբանական կապի ապահովում։ Դա կարող է իրականացվել պարապմունքի ընթացքում՝ ինտերակտիվ մեթոդների և ժամանակակից մոտեցումների կիրառմամբ։ Ինտեգրված պարապմունքը կառուցվում է մեկ ամբողջական գործունեության հենքով, որը միավորում է հսկայական տեղեկատվական ներթափանցմամբ և դաշտ փոխադարձ րնդիանրացումներով։ Ինտեգրված պարապմունքները սկզբունքորեն պահանջում են humul մտածողություն տրամաբանություն ուսուցման բոլոր փուլերում։ Սա նպաստում է համահավաք, ծրագրային լուրացմանը՝ կենտրոնացված նլութի փոխգործուն աշխատանքների կիրառմամբ։ Ընտրելով ինտեգրված պարապմունքների կազմակերպումը՝ կրթական մոտեցման համատեքստումկարծում եմ ինտեգրված կարողունակահեն պարապմունքները երեխային տայիս են բավականին լայն ու վառ պատկերացումներ շրջապատող աշխարհի մասին, ուր նա իրապես ապրում է, փոխհարաբերությունների մեջ է երևույթների և առարկաների հետ, կապված է աշխարհում առկա բազմաթիվ նյութական ու գեղարվեստական մշակույթների հետ։ Ինտեգրված պարապմունքը ընկալվում է իր բազմազանությամբ՝ ապահովելով երեխալի ամբողջական պատկերացումներն բազմազան կապերը՝ տարբեր օբլեկտների և երևույթների միջև։ Նման պարապմունքների ինարավորություն է ստեղծվում, ուսումնական տարբեր ոլորտների փոխներթափանցմամբ, իրականացնել ընդհանուր եզրակացությունների հանգեցնող գործունեություն։

Հետազոտության նպատակն է նախադպրոցական տարիքի երեխաների մեջ ինտեգրված պարապմունք կազմակերպելով սերմանել և մշակել այնպիսի որակներ ու հատկություններ, ինչպիսիք են քննադատական մտածողությունը, հետաքրքրասիրությունը, անմիջականությունը, երևակալությունը, զարմանալու, աշխատանքից գեղագիտական սովորուլթը։Առաջացնել հաճույք ստանալու հետաքրքրությունը ինտեգրված պարապմունքների նկատմամբ,որ հիմնված է երեխալին կարողունակահեն կրթական մոտեզման համատեքստում։Դրանք կառուցել մեկ ամբողջական գործունեության շրջանակում, ինչն կապահովի hսկալական տեղեկատվական դաշտ փոխադարձ ներթափանցմամբ և ընդհանրացմներով։ Նմանատիպ պարամունքները երեխալին տալիս են լայն պատկերացումներ շրջապատող աշխարհի մասին։ Նա փոխհարաբերությունների մեջ է մտնում երևույթների և առարկաների, աշխարհում առկա բազմաթիվ նյութական ու գեղարվեստական մշակույթների հետ։ Բոլոր երեխաներն այս կամ այն չափով օժտված են այս հատկանիշներով, բայց հաճախ կյանքի առաջին տասնամյակում կորցնում են դրանք։ Մինչդեռ այդ հատկությունները կարևոր դեր են խաղում հատկապես սովորելու գործընթացում։ Ինտեգրված պարապմունքի կազմակերպումը ապահովում է երեխալի hուզական, ֆիզիկական և գեղագիտական մտավոր, ungիալական, ոլորտների համակողմանի ու ներդաշնակ զարգացումը։ Բազմակողմանի զարգացած, ուսման մեջ հաջողակ երեխաները մեծանում են հոգատար, աջակցող միջավալրում։ Այսպիսի մթնոլորտը ցարգացնում է երեխաների մտավոր և լեցվական ունակությունները և ինքնավստահություն ներշնչում նոր ձեռք բերվող գիտելիքները կիրառելու համար։Դա է պատճառը, որ ես շատ եմ կարևորվում ինտեգրված պարապմունքների կազմակերպումը կարողունակահաեն համատեքստում։ Այսօր նպատակային հետազոտություն է պահանջում պարզելու թե որքանով են իտեգրված պարապմունքները նախադպրոցականին կրթական չափորոշիցիների հետ արդյունավետ՝ ծրագրային բաղադրիչ իրականազման գործընթացում։ Հետազոտաան աշխատանքը կառուցված է ներածությունից, երկու գլխից, եզրակացություններից,օգտագործվող գրականութան զանկից։

Գլուխ 1

Պարապմունքների կազմակերպման և անցկացման առանձնահատկությունները

Դրական արդյունքների հասնելը կախված է ուսումնական գործընթացի ճիշտ կազմակերպումից։ Դասերի հաճախելիս առաջին հերթին պետք է ուշադրություն դարձնել հիգիենիկ պայմանների պահպանմանը. սենյակը պետք է օդափոխվի; ընդհանուր նորմալ լուսավորության դեպքում լույսը պետք է ընկնի ձախ կողմից. սարքավորումները, գործիքներն ու նյութերը և դրանց տեղադրումը պետք է համապատասխանեն մանկավարժական, հիգիենիկ և գեղագիտական պահանջներին։

Դասի տեւողությունը պետք է համապատասխանի սահմանված նորմերին, իսկ ժամանակն ամբողջությամբ օգտագործել։ Մեծ նշանակություն ունեն դասի սկիզբը, երեխաների ուշադրության կազմակերպումը, երեխաների առջև ուսումնական կամ ստեղծագործական առաջադրանք դնելը, դրա իրականացման ուղիների բացատրությունը։

Կարևոր է, որ դաստիարակը բացատրության ժամանակ, ցույց տալով գործողության մեթոդները, ակտիվացնի երեխաներին, խրախուսի նրանց ըմբռնել, հիշել, թե ինչի մասին է խոսում։ Երեխաներին պետք է հնարավորություն տալ կրկնել, արտասանել որոշակի դիրքեր (օրինակ՝ ինչպես լուծել խնդիրը, պատրաստել խաղալիք)։ Բացատրությունը չպետք է տևի 3-5 րոպեից ավելի։ ընթացքում ուսուցիչը բոլոր երեխաներին ներգրավում է աշխատանքին ակտիվ մասնակցության՝ հաշվի առնելով նրանց անհատական հատկանիշները, ձևավորում երեխաների հմտությունները։ , զարգացնում է նրանց գործողությունները գնահատելու և վերահսկելու կարողությունը։ Կրթական իրավիճակն օգտագործվում է երեխաների մոտ ընկերների նկատմամբ բարեգործական վերաբերմունք ձևավորելու, տոկունություն, նպատակասլացություն։

Դասի ընթացքում ուսուցիչը գիտելիքները փոխանցում է երեխաներին խիստ տրամաբանական հաջորդականությամբ։ Բայց ցանկացած գիտելիք (հատկապես նոր) պետք է հիմնված լինի երեխայի սուբյեկտիվ փորձի, նրա հետաքրքրությունների, հակումների, ձգտումների, անհատական նշանակալի արժեքների վրա, որոնք որոշում են յուրաքանչյուր երեխայի կողմից շրջապատող աշխարհի ընկալման և իրազեկման ինքնատիպությունը։

Դասարանում հաղորդակցության գործընթացում ուսուցչի ոչ միայն միակողմանի ազդեցություն է գործում երեխայի վրա, այլեւ հակառակ ընթացքը։

Երեխան պետք է կարողանա առավելագույնս օգտագործել իր համար անձնապես նշանակալի սեփական, արդեն իսկ գոյություն ունեցող փորձը, այլ ոչ թե պարզապես անվերապահորեն ընդունել («յուրացնել») այն ամենը, ինչ իրեն ասում է ուսուցիչը։

Այս առումով ուսուցիչը և երեխան հանդես են գալիս որպես հավասար գործընկերներ, տարասեռ, բայց նույնքան անհրաժեշտ փորձի կրողներ։ Անհատականության վրա հիմնված դասի հիմնական գաղափարը երեխայի անհատական փորձի բովանդակության բացահայտումն է, այն ներդաշնակեցնելն այն, ինչին խնդրում են, և դրանով իսկ հասնել այս նոր բովանդակության անձնական լուրացմանը։

Ուսուցիչը պետք է մտածի ոչ միայն այն մասին, թե ինչպիսի նյութ է նա զեկուցելու, այլև այս նյութի հնարավոր խաչաձև հղումները երեխաների անձնական փորձի հետ։

Դաս կազմակերպելիս ուսուցչի մասնագիտական դիրքորոշումը կայանում է նրանում, որ դիտավորյալ հարգալից վերաբերմունք է ցուցաբերում երեխայի կողմից քննարկվող թեմայի բովանդակության վերաբերյալ ցանկացած հայտարարության։

Պետք է մտածել, թե ինչպես քննարկել երեխաների «տարբերակները» ոչ թե կոշտ գնահատող իրավիճակում (ճիշտ կամ սխալ), այլ հավասար երկխոսության մեջ։ Միայն այս դեպքում երեխաները կձգտեն «լսվել» մեծերի կողմից։

Երեխաների աշխատունակությունը բարձրացնելու, հոգնածության կանխարգելման ձևերից մեկը, որը կապված է մեծ կենտրոնացման, ուշադրության երկարատև լարվածության, ինչպես նաև սեղանի շուրջ նստած մարմնի միապաղաղ դիրքի հետ, ֆիզիկական դաստիարակության րոպեն է։ Ֆիզիկական դաստիարակության րոպեները բարենպաստ ազդեցություն են ունենում երեխաների ակտիվության բարձրացման վրա, օգնում են կանխարգելել կեցվածքի խանգարումները։ Քաղաքի բոլոր մանկապարտեզներում ֆիզիկական դաստիարակությունը կազմակերպվում է համակարգված։ Սովորաբար դրանք կարճ ընդմիջումներ են (2-3 րոպե) 2-3 ֆիզիկական վարժությունների համար մաթեմատիկայի, մայրենիի և ֆիզիկական ակտիվության դասարանում։ Երկրորդ կրտսեր և միջին խմբերում ֆիզկուլտուրայի րոպեներն անցկացվում են խաղային ձևով։ Դրանց իրականացման ժամանակը և վարժությունների

ընտրությունը որոշվում են դասի բնույթով և բովանդակությամբ։ Այսպիսով, օրինակ, նկարչության, մոդելավորման դասերին, ֆիզիկական դաստիարակությունը ներառում է ակտիվ ճկում, ձեռքերի երկարացում, մատների սեղմում և տարածում, ձեռքերի ազատ թափահարում։ Խոսքի, մաթեմատիկայի զարգացման դասերին օգտագործվում են մեջքի մկանների վարժություններ՝ ձգում, ուղղում՝ քթով խորը շնչելով։ Ջորավարժությունների ընթացքում երեխաները հակված են մնալ իրենց տեղերում։ Ֆիզիկական դաստիարակության րոպեների էմոցիոնալ ազդեցությունը բարձրացնելու համար մանկավարժները կարող են օգտագործել փոքրիկ բանաստեղծական տեքստեր։

Յուրաքանչյուր տարիքային խմբում պարապմունքներն ունեն իրենց առանձնահատկությունները թե՛ ժամանակային, թե՛ կազմակերպչական առումով։

Օրվա մոտավոր ժամանակացույցին և տարվա եղանակին համապատասխան՝ խորհուրդ է տրվում խմբակային պարապմունքներն անցկացնել սեպտեմբերի 1-ից մայիսի 31-ը։ Դաստիարակին իրավունք է տրվում փոխել դասերի տեղը մանկավարժական գործընթացում, ինտեգրել տարբեր տեսակի դասերի բովանդակությունը՝ կախված վերապատրաստման և կրթության նպատակներից և խնդիրներից, դրանց տեղը. ուսումնական գործընթացում ։

Երեխաներին դասերի կազմակերպման ձևը կարող է տարբեր լինել. երեխաները նստում են սեղանի շուրջ, կիսաշրջանաձև դասավորված աթոռների վրա կամ ազատ տեղաշարժվում խմբասենյակում։

Դասի արդյունավետությունը մեծապես կախված է նրանից, թե որքան էմոցիոնալ է այն ընթանում։

Կարևոր դիդակտիկ սկզբունքը, որի հիման վրա հիմնված է կյանքի 2-րդ տարվա երեխաների հետ դասերի մեթոդաբանությունը, բառի հետ համակցված վիզուալիզացիայի օգտագործումն է։

Վաղ մանկության կրթությունը պետք է լինի տեսողական և գործող։

Ավելի մեծ երեխաների խմբերում, երբ արդեն ձևավորվում են ճանաչողական հետաքրքրություններ, բավական է զեկուցել դասի թեմայի կամ հիմնական նպատակի մասին։ Ավելի մեծ երեխաները ներգրավված են անհրաժեշտ միջավայրի կազմակերպման

գործում, ինչը նույնպես նպաստում է դասի նկատմամբ հետաքրքրության առաջացմանը։ Սակայն կրթական առաջադրանքների ձևակերպման բովանդակությունն ու բնույթը առաջնային նշանակություն ունեն։

Երեխաները աստիճանաբար ընտելանում են դասարանում վարքի որոշակի կանոնների։ Ուսուցիչը երեխաներին անընդհատ հիշեցնում է նրանց մասին թե՛ դաս կազմակերպելիս, թե՛ դրա սկզբում։

Ավելի մեծ երեխաների հետ դասի վերջում ձևակերպվում է ճանաչողական գործունեության ընդհանուր տոտալ։ Միևնույն ժամանակ, դաստիարակը ձգտում է ապահովել, որ վերջնական դատողությունը հենց երեխաների ջանքերի արդյունքն է, խրախուսելու նրանց դասի հուզական գնահատականը։

Գլուխ 2

Ինտեգրված պարապմունքների կազմակերպումը կարողունակահեն կրթական մոտեցման համատեքստում

«Մանկության ամեն մի օրը մի նոր բան է հայտնագործում շրջապատող աշխարհում։Ամեն մի նոր հայտնագործություն մարմնավորվում է որպես հեքիաթ, որի ստեղծողները երեխաներն են ... Երեխային պետք է ծանոթացնել յուրաքանչյուր առարկայի մյուս առարկաների հետ կապելով։ Երեխաների համար պատուհան բացեք դեպի շրջապատող աշխարհը։ Կարողացեք երեխայի համար շրջապատի աշխարհում հայտնագործել որևէ նոր բան, բայց դա կատարե՛ք այնպես, որ կյանքի այդ պատառիկը երեխաներին երևա ծիածանի բոլոր գույ ներով»

Վ.Սուխոմլինսկի

Ինտեգրված պարապմունքները նպատակաուղղված են տարբեր մեթոդիկաների միջև կապերի դրսևորմանը, առարկաների կամ երևույթների համակողմանի ուսումնասիրմանը, համակարգվածությանը, գիտելիքների ստեղծագործական զարգացմանը։Ինտեգրված պարապմունքի կառուցվածքային կողմը պահանջում է նյութի հստակություն և տարբեր մեթոդիկաների միջև տրամաբանական կապի ապահովում։ Դա կարող է իրականացվել պարապմունքի ընթացքում՝ ինտերակտիվ մեթոդների և ժամանակակից մոտեցումների կիրառմամբ Ինտեգրված պարապմունքները սկզբունքորեն պահանջում են հստակ մտածողություն և տրամաբանություն ուսուցման բոլոր փույերում։ Սա նպաստում է համահավաք, կենտրոնացված ծրագրային նյութի յուրացմանը՝ փոխգործուն աշխատանքների կիրառմամբ։ Ինտեգրված պարապմունքները երեխային տայիս են բավականին յայն ու վառ պատկերացումներ շրջապատող աշխարհի մասին, ուր նա իրապես ապրում է փոխհարաբերությունների մեջ է երևույթների և առարկաների հետ, կապված է աշխարհում առկա բազմաթիվ նյութական ու գեղարվեստական մշակույթների հետ։ Հիմնական շեշտր դրվում է ոչ այնքան որոշակի գիտելիքների լուրազման, որքան ստեղծագործական մտածողության զարգացման վրա։ Սա հաստատում է երեխաների հետ աշխատանքի արդյունավետությունը՝ գործնական պարապմունքի տվյալ ձևի կիրառմամբ։Նախադպոցական կրթության հիմնական նպատակն է՝ ապահովել երեխալի մտավոր, սոցիալական, ֆիզիկական, հուզական և գեղագիտական ոլորտների ներդաշնակ և համակողմանի զարգագումը։ Եվ այդ զարգազման ամենատարածված միջոցներից է հատուկ կազմակերպված ուսուցման գործընթացը՝ ինտեգրված պարապմունքը։ Խաղը նախադպրոցականի հիմնական կենսաձևն է, որը միշտ մնում է սիրված զբաղմունք։ Խաղի դերը մեծ է երեխայի դաստիարակության և ուսուցման ընդհանուր զարգացման գործում։ Հայ մեծանուն բանաստեղծ Հովհ. Թումանյանը գտնում է, որ խաղը երեխայի «բնական, օրգանական պահանջն է, նրա լրջությունը, նրա էությունը»։ Ուսումնական գործընթացում խաղն ու պարապմունքը պետք է հանդես գան միաժամանակ՝ լրացնելով միմյանց։ Այսօր առավել արդյունավետ է նախադպրոցական դիդակտիկայում լայն տարածում գտած ինտերակտիվ մեթոդը։ Ինտեգրված պարապմունքների հիմնական խնդիրներն են՝

- երեխայի համակողմանի դաստիարակությունը, կոնկրետ առարկաների մասին ամբողջական պատկերացումների ձևավորումը.
- տարբեր հասկացությունների ինտեգրմամբ գործունեության տարբեր ձևերում երեխային ընդգրկելը։

Ինտեգրված պարապմունքներն արդյունավետ են, երբ անցկացվում են խաղային ժամանակակից մեթոդներով։ Ըստ Մ. Մոնտեսորիի՝ «Այն խաղը, որն ուսուցանող չէ՝ դատարկ խաղ է»։ Երբ երեխան ուսուցանվող նյութը լրացնում է խաղի միջոցով, ապահովվում են բարձր տրամադրություն, հուզական դրական մթնոլորտ և ակտիվություն։ Իսկ դրանք այն գործոններն են, որոնք անհրաժեշտ են երեխայի լիարժեք զարգացման համար։ Այդ է պատճառը, որ մեր մանկապարտեզում կարևորվում է ինտեգրված պարապմունքների անցկացումը։ Ինտեգրված պարապմունքները հնարավորություն են ընձեռում՝

- մեկ պարապմունքի միջոցով երեխային տրամադրել այն գիտելիքներն ու կարողությունները, որոնք տրվում են առանձին պարապմունքների ընթացքում,
- հետաքրքիր հնարների միջոցով երեխայի ուշադրությունը և հետաքրքությունն ուղղորդել դեպի թեման,

- ինտեգրված պարապմունքի թեման վերաբերում է կյանքին, և դրա շնորհիվ երեխան առարկայական գիտելիքների ու կարողությունների հետ մեկտեղ ձեռք է բերում նաև գործնական հմտություններ և գիտելիքներ,
- պարապմունքը չի կենտրոնացված միայն մեկ առանձնացված ոլորտի վրա, հետևաբար մեկ պարապմունքի ընթացքում երեխան ստանում է բազմակողմանի գիտելիքներ։

Պարապմունքի թեման ընտրելիս դաստիարակը պետք է հաշվի առնի դրա կարևորությունն ու հագեցվածությունը՝ բովանդակային առումով, ինչպես նաև, երեխաների տարիքային առանձնահատկություններից ելնելով, համապատասխանությունը կրթական ծրագրին Թեմատիկ ինտեգրված պարապմունքն իրենից ներկայացնում է պարապմունքի առավել ակտիվ ձև, որի ընթացքում երեխան ձեոք է բերում՝

- հոգատարություն շրջակա միջավայրի նկատմամբ,
- թիմում աշխատելու կարողություն
- սեփական կարծիքն արտահայտելու, դիմացինին լսելու կարողություն,
- ինքնուրույնություն
- բարդ իրավիճակներում կողմնորոշվելու հմտություն,
- խոսքը ճիշտ ձևակերպելու հատկություն,
- վերլուծուլական, դատողական կարողություններ,
- համաձայնեցված գործողություններ՝ խաղալ, խոսել, քննարկել, կատարելու հմտություն։

Ինտեգրված պարապմունքների ժամանակ մեկ թեմայի շուրջ տարվող քննարկումները, զրույցները, խաղերն ու վարժությունները երեխային օգնում են լինել ակտիվ, զգոն, ուշադիր։ Այսպիսով՝ինտեգրված պարապմունքները դաստիարակին հնարավորություն են տալիս երեխայի մեջ դաստիարակել որակներ, որոնք անհրաժեշտ են հասուն տարիքում։ Ստորև ներկայացնում եմ ինտեգրված պարապմունքի նմուշօրինակ։

Հետազոտությունը անցակացվել է ավագ 2-րդ խմբում։

Գլուխ 3

Հետազոտական աշխատանքի ընթացքը

Տևողությունը - 35-40 րոպե

Ինձ շրջապատող աշխարհը մեթոդիկայից

Պարապմունքի անցկացման համակարգ- ԽԻԿ

Երեխաների թիվը 18 /տասնութ/

Թեմա՝ <<Ջուրը կյանքի աղբյուր է>>

Ներկաներ ՝Մանկավարժական անձնակազմ

Կիրառվող մեթոդներ- Որոնողական, փորձարական, ինտերակտիվ

Նպատակը ՝ Ամրապնդել և զարգացնել երեխաների ճանաչողական գործունեությունը և հետաքրքրությունը, ընդլայնել աշխարհայացքը , ծանոթացնել ջրի ուսումնասիրման ձևերին , նրա հատկանիշներին։ Ջարգացնել հետաքրքրասիրություն , տրամաբանական մտածողություն , ուշադրություն , հիշողություն ։ Հարստացնել երեխաների բառապաշարը։

Կապը չափորոշչի հետ՝

Խոսքի և Հաղորդակցման ոլորտ

2.2. Հասկանում է շրջապատող աշխարհի և բնության երևույթների միասնականությունը և փոխկապակցվածությունը,ունի տարրական պատկերացումներ կենդանական աշխարհի և անկենդան բնության մասին ։

Իմացական ոլորտ

- Ա. Սանըվերլուծումէ երևույթներիպատճառահետևանքայինկապերը,ներկայացնումէիրպ ատկերացումներնուվերաբերմունքը,
- Բ. Նկարագրումևմեկնաբանումէ շրջապատողմիջավայրում ընթացողերևույթները ,սեփականորոշումներնուգործողությունները։

Հուզական,ungիալ-անձնայինոլորտ

Ը. Ունի սուբյեկտիվ վերաբերմունք արտաքին աշխարհի հանդեպ,ինքնավերլուծության է ենթարկում սեփական վարքագիծն ու անձնային հատկությունները։

Ինքնասպասարկման, անվտանգության,առողջ ապրելակերպի ոլորտ

Ը. Բացատրում է շրջակա միջավալրին խնամքով վերաբերվելու անհրաժեշտությունը

Վերջնարդյունքներ ՝կուսումնասիրի ջրի հատկությունները տարբեր վիճակներում, շրջանառությունը բնության մեջ,կպարզաբանի բնական պաշարների կարևորությունը, մարդու կողմից դրանց ճիշտ օգտագործման ձևերի անհրաժեշտությունը,կհասկանա աղտոտված միջավայրի ազդեցությունը մարդու, կենդանական ու բուսական աշխարհի վրա, կհասկանա մարդու առողջության և շրջակա միջավայրի փոխկապակցվածությունը,կցուցաբերի խնալողական վերաբերմունը,

Անհրաժեշտ նյութեր- Գլոբուս , սառույցի կտորներ , ջուր , աղ , շաքարավազ , սրվակներ , բնության երևույթներ պատկերված քարտեր , ձկների և օվկիանոսների նկարներ , նկարչական ալբոմի թղթեր, մատիտներ , կենդանի և անկենդան բնության տարրեր , տարբեր պաստառներ պարապմունքին վերաբերվող

Նախապատրաստական աշխատանք– Խմբասենյակի մի հատվածում դրված է ցուցատաղտակի վրա համապատասխան նկարներ և պաստառներ , դիդակտիկ նյութերը դասավորված սեղանների վրա։ Աթոռակները դասավորված են սեղանների մոտ իսկ երեխաները դենքով նստած դեպի ուսուցողական մաս։։ Հեռու դրված է փորձարարություն կատարելու համար համապատասխան պարագաներ։

Դաստիարակ– Երեխաներ մենք այսօր հյուրեր ունենք, ողջունեք մեր հյուրերին։

Երեխաներ- Բարև ձեզ։

փուլ Խթանման

Դաստ- Երեխաներ , եկենք լսենք հանելուկը .

-Ցրտին ճերմակած վերմակ է փռում,

Շոգին ծարաված շուրթերն է բացում։

Այն գործածում են ամեն օր ու ժամ,

Յանկալի հյուրն է ամեն-ամեն տան

Երեխաներ – Ջուրը

Դաստիարակ-Երեխաներ եկենք զրուցենք ջրի կարևորության մասին -Ում է անհրաժեշտ ջուրը և ինչու։

Երեխաներ-Բոլոր մարդկանց, ամեն մի կենդանի էակին և բույսերին։

Ընթացքում ցուցադրել թեմալին առնչվող տարատեսակ նկարեր։

Դաստիարակ- Երեխաներ, ինչ կլիներ, եթե երկրի վրա ջուր չլիներ /կյանք չէր լինի/։

Երեխաներ- Երկրի վրա կյանք չէր լինի։

Դաստիարակ- Ջուրը շատ հոգսեր ունի։ Որենք են դրանք կարող եք ասել։

Երեխաներ-Ջուրը կերակրում է, հագեցնում է ծարավր...:

Դաստիարակ--Ջուրը միայն խմելու համար չէ, էլ ինչի համար են օգտագործում այն

Երեխաներ- լվացվելու, ճաշ պատրաստելու, հաց թխելու, բույսեր աճեցնելու, ջրի միջոցով են կոնֆետ, խաղալիք, թուղթ, հագուստ ստեղծում, այն ճանապարհ է լվանում, օդն է մաքրում փոշուց։

Դաստիարակ-Շատ ապրեք , ճիշտ է ։

Ֆիզկուլտդադար

Իմաստի ընկալում

Յույց տալ գլոբուսը

Դաստիարակ՝ Ինչ է սա ։

Երեխաներ՝ Գլոբուս ։

Դաստիարակ--Որ գույնն է ավելի շատ։

Երեխաներ -Կապույտ գույնը ։

Դաստիարակ- Գիտեք ինչու է այդպես։ Երկնսգոյնը այն պատկերում է ջուրը՝ բոլոր ծովերը և օվկիանոսները։ Եկենք ունկնդրենք ջրի մասին մի բանաստեղծություն .

Ամպոտ սարեն ուրախ ձենով Ջուր է գալիս, անցնում շենով։ Մի թուխ մանուկ դուրս է վազել, Ձեռքն ու երես պաղ լվացել, Լվացել է ձեռքն ու երես, Ու դարձել է խոսել էսպես. -Դու որ սարեն կուգաս, ջրիկ, Իմ պաղ ջրիկ ու անուշիկ։ -Ես էն սարեն կուգամ մթին, Որ հին ու նոր ձյունն է գլխին։ -Դու որ առուն կերթաս, ջրիկ, Իմ պաղ ջրիկ ու անուշիկ։ -ես էն առուն կերթամ զվարթ, Ուր ափերն են շուշան ու վարդ։ -Դու որ այգին կերթաս , ջրիկ, Իմ պաղ ջրիկ ու անուշիկ։ ես էն այգին կերթամ դայար, Որ տերն է ժիր մեջն այգեպան։

Հովհաննես ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ

Դաստիարակ ՝ Երեխաներ եկենք խաղանք Դիդակտի խաղ «Գուշակիր որ գույնն է» կասեմ բառեր, որը ջրի պարունակություն է նշանակում բարձրացրեք կապույտ գույնի քարտը, որը ոչ՝կանաչ գույն քարտը։

Դաստիարակ՝ Շատ ապրեք երեխաներ . եկենք <<ջուր>> բառը բաժանենք վանկերի , տեսնենք քանի վանկ է ։

Երեխաներ–Ջուր – մեկ վանկ ։

Դաստիարակ՝ Քանի հնչյուն է ;

Երեխաներ՝ Երեք ինչյուն . մեկր ձայնավոր , երկուսը բաղաձայն

Դաստիարակ ՝ Շատ ապրեք երեխաներ , ճիշտ է ։ Երեխաներ եկենք հիշենք ջրի մասին թևավոր խոսքեր՝

Երեխաներ՝ <<Ջուրը կյանքի աղբյուր է >> <<Կյանքդ ջրի նման երկար լինի >>

Կատարել փորձ.

Վերցնել աղ, շաքարավազ, մաքուր ջուր երեք տարայի մեջ։ Խառնել մի տարայի մեջ աղ, մյուսի մեջ ՝շաքարավազ։Ինչ տեղի ունեցավ. Ջրուցել փորձի մասին և մաքուր տարայով ջրի հետ համեմատել։

Դաստիարակ՝ Երեխաներ ջրին խառնելով աղ և շաքարավազ , ինչ համ ստացաք :

Երեխաներ՝ Քաղցր և աղի համ ստացանք ;

Միացնել ձայնարկիչև և առաջարկել ունկնդրել ջրի ձայնը։

Երեխաների ուշադրությունը կենտրոնացնել , թե ինչպես է հոսում ջրվեժը ՝/ թափվելով ցած/

Դաստիարակ՝ Ինչպես է գալիս անձրևը

Երեխաներ՝Դանդաղ , վարար

Ֆիզկուլտդադար«Անձրև ու արև»

Կշռադատում-

Չրույց՝ Ջրի խնայողության մասի

Դաստիարակ ՝-Քանի որ բոլոր կենդանի էակներին և բույսերին խմելու ջուր է անհրաժեշտ, ուրեմն՝հարկավոր է անհանգստանալ, խնայել ջուրը և մաքուր պահել , իսկ ինչպես խնայել այն ։

Երեխաներ՝ Օգտագործելուց հետո փակել ծորակը։

Դաստիարակ ՝ Երեխաներ այժմ եկենք կատարենք փորձեր և պարզենք , թե ինչպես կարելի է ջուրը փոխել , ձևափոխել։

Երեխաները՝ տարբեր փորձերի միջոցով պարզում են ջրի մասին շատ տեղեկություններ և հնարքներ։

Պարապմունքի ժամանակ կիրառվեց նաև այլընտընտրանքային նկարչություն ։ Նկարչությունը սաների ամենասիրելի գործունեություններից մեկն է, որը կազմեց գրեթե նրանց պարապմունքի մի մասը։ Նկարչության միջոցով զարգանում է սաների երևակայությունը, միտքը, մատների մոտորիկան, գունային երանգների ամրապնդումը։

18

Դիտորդներ՝

Մանկավարժական անձնակազմի վերլությունը պարապմունքի վերեբերյալ

Պարապմունքը անցակացվեց ավագ խմբում դաստիարակ ՝Քրիստինա Վարդանյանի կողմից։ Պարապմունքը ինտեգրված էր, որն իր մեջ ներառում էր մի քանի մեթոդիկաներ՝ խոսքի զարգացում, ծանոթացում շրջապատին ,նկարչություն և գրաճանաչություն

՝Թեմա՝ <<Ջուրր կյանքի աղբլուր է>>

Տևողությունը՝ 40 րոպե

Պարապմունքը հագեցած էր բազմաթիվ թեմատիկ դիդակտիկ նյութերով։ Ամբողջ խմբասենյակը պատկերված էր համապատասխան նկարներով։Տիրում էր շատ աշխույժ, խաղային միջավայր։ Դաստիարակը հասավ իր նպատակին, որովհետև տարբեր ինտերակտիվ միջոցներով ամփոփվեց ամբողջ թեման ։

Մեթոդիստ ՝ Օվսաննա Դիլանյան

Պարապմունքը իր կառուցվածքով լինելով ինտեգրված՝ ներառում էր գրաճանաչության, խոսքի զարգացման և նկարչության մեթոդիկաները։ Կառուցվածքով բազմաբնույթ էր, հագեցվածությամբ՝ խաղային, ցարգացնող՝ խթանման փույի ապահովմամբ։

Ինտեգրված պարապմունքի ընտրված ձևը և կառուցվածքը նպատակային էր այնքանով, որ երեխաների համար ստեղծված էր համապատասխան միջավայր, որն էլ իր հերթին նպաստում էր, որ երեխաները ավելի ուշադիր, հաճույքով և մեծ հետաքրքրությամբ ներգրավեն իմաստի ընկալման փուլ, որն էլ տարավ արդյունավետ կշռադատման փուլ։

Դաստիարակի կողմից հետազոտվող թեմայի կարևորությունը մեծ է և արդիական նախադպրոցական կրթության մեջ, այնամբողջական էր, երեխայակենտրոն և միտված էր երեխաների զարգացմանը։ Պարապմունքի ընթացքում դաստիարակը կիրառեց նորագույն տեխնոլոգիաներ և մեթոդներ, այլընտրանքային նկարչության տարրեր, որոնց միջոցով երեխաների մոտ ձևավորվում և զարգանում են կապակցված խոսքը, քննադատական մտածողությունը,սեփական կարծիքը արտահայտելու կարողությունը, արագ

կողմնորոշումըև ալյն։ Դաստիարակը հասավ իր նպատակին, քանի որ իր կողմից պլանավոված թեման ամբողջությամբ երեխաները յուրացրեցին։

Վերիշենի ՆՈՒՀ –ն Տնօրեն՝ Հերմինե Առուստամյան

Եզրակացություն

Այսպիսով իմ համոզմամբ ինտեգրված ամփոփիչ պարապմունքներն առանձնահատուկ նշանակություն ունեն կրթական գործընթացում։ Դրանք սովորական պարապմունքներից տարբերվում են այն առումով, որ այստեղ ամփոփվում, ամբողջացվում և ամրակայվում են անցած նյութի բովանդակությունը վերարտադրելու երեխաների կարողությունները։ Հետազոտության արդյունքում համոզվեցի,որ ինտեգրված պարապմունքները նպաստում են նաև երեխաների միջև խաղային և խոսքային փոխհարաբերությունների կայացմանը, ինչպես նաև հիշողության, իմացական և հուզական ոլորտների զարգացմանը։ Ինտեգրված պարապմունքներն ապահովում են երեխայի ներդաշնակ զարագացումը և ապահովում ուրախ, աշխույժ մթնոլորտ։ Նման մթնոլորտ երեխաներին վստահություն է ներշնչում արդեն իսկ ձեռք բերած գիտելիքները հմտորեն կիրառելու համար։ Դա է պատճառը, որ իմ պարապմունքներում չափազանց կարևորվում եմ ինտեգրված պարապմունքների դերը։

Օգտագործված գրականության ցանկ

- 1.Ծննդից մինչև վեց տարեկան երեխանների զարգացման և կրթական չափորոշիչներ 2019
- 3.Մանակապարտեզի ավագ խմբի (5-6տարեկանների) կրթական համալիր ծրագիր 2023թ
- 3.Վաղ գրաճանաչությունը մանակապարտեզի ավագ խմբում 2007թ
- 4.Էկոլոգիական դաստիարակությունը նախադպրոցական թարիքում (մեթոդական ուղեցույց մանակապարտեզների դաստիարակների համար)
- 5.Ամիրջանյան Յու. Ա., Սահակյան Ա. Ս «Մանկավարժություն», Երևան 2005թ
- 6. Նախաշավիղ» հանդես